

การพยาบาล ผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ

(เล่ม ๓)

ผศ.ดร.ชนิษฐา นาคะ
ดร.ททัยรัตน์ แสงจันทร์
บรรณาธิการ

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 1

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิษฐา นาคะ
ดร.ทศย์รัตน์ แสงจันทร์

- ชื่อหนังสือ   การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 1
Nursing care for adult and elderly patients 1 เล่ม 3
- จัดทำโดย   สาขาวิชาพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ
คณะพยาบาลศาสตร์ ม. สงขลานครินทร์
ข. นครใหญ่ จ. สงขลา 90112
- พิมพ์ครั้งที่ 1   พฤศจิกายน 2559

เลขทะเบียน M 0150719

วันลงทะเบียน 3 พค. 2560

เลขเรียกหนังสือ

การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 1 เล่ม 3

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนิษฐา นาคะ
ดร. ทศยรัตน์ แสงจันทร์

- ชื่อหนังสือ การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 1 เล่ม 3
Nursing care for adult and elderly patients 1 เล่ม 3
- จัดทำโดย สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ
คณะพยาบาลศาสตร์ ม. สงขลานครินทร์
อ.หาดใหญ่ จ. สงขลา 90112
- พิมพ์ครั้งที่ 1 พฤศจิกายน 2559
- จำนวนพิมพ์ 230 เล่ม
- โรงพิมพ์ บริษัท นีโอพอยท์(1995) จำกัด
NEO POINT (1995) CO.,LTD.
1/59 ถ.ราชบุรีอุทิศ ต.หาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

คำนำ

หนังสือการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 1 จัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับ นักศึกษาพยาบาล พยาบาลและผู้สนใจ ในการศึกษาค้นคว้า โดยผู้เขียนได้เรียบเรียงเนื้อหา เกี่ยวกับแนวคิดและหลักการพยาบาลแบบองค์รวมบนพื้นฐานการดูแลด้วยความเอื้ออาทร แก่ผู้ใช้บริการวัยผู้ใหญ่และผู้สูงอายุที่ไม่มีภาวะเจ็บป่วย และมีภาวะเจ็บป่วยด้วยโรค เฉียบพลันและเรื้อรังที่มีปัญหาไม่ซับซ้อนและมีปัญหาซับซ้อน แต่ไม่อยู่ในภาวะวิกฤต ผู้จัดทำได้แบ่งเนื้อหาหนังสือการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 1 ออกเป็น 3 เล่ม โดย หนังสือการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 1 เล่ม 3 ครอบคลุมเนื้อหา จำนวน 15 บท ได้แก่ การประเมินสภาพและหลักการพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาทางหู ปัญหาตา และปัญหาคอ และ จมูก ที่พบบ่อย มีเนื้อหาเกี่ยวกับการพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาระบบทางเดินอาหาร การพยาบาลผู้ป่วยมะเร็งลำไส้ใหญ่และลำไส้ตรง การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุที่มีภาวะท่อน้ำดีและถุงน้ำดีอักเสบเฉียบพลัน มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินสภาพหลักการพยาบาลผู้ป่วยที่มี ปัญหาต่อมไทรอยด์ สถานการณ์ตัวอย่างผู้ใหญ่และผู้สูงอายุที่มีภาวะเบาหวาน การพยาบาล ผู้ป่วยที่มีภาวะผิดปกติของต่อมไทรอยด์ มีเนื้อหาการประเมินสภาพและหลักการพยาบาล ผู้ป่วยที่มีปัญหาจากระบบโลหิตและภูมิคุ้มกัน สถานการณ์ผู้ป่วยมะเร็งเม็ดเลือดขาวและ มะเร็งต่อมน้ำเหลือง สถานการณ์ผู้ใหญ่และผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยด้วยโรคเอสดี การพยาบาล ผู้ใหญ่และผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยด้วยโรคเอส เอช อี มีเนื้อหา การประเมินสภาพและ หลักการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุที่มีปัญหาจากระบบประสาท และการพยาบาลผู้สูงอายุและผู้สูงอายุที่มีปัญหาจากระบบประสาท: สมดุลเสื่อม สับสนเฉียบพลัน และซึมเศร้า

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณ ผศ.ดร. สุดศิริ หิรัญบุญหะ สำนักพยาบาล ศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และผศ.ดร. เอารัตน์ มีชัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทบทวนเนื้อหา และให้ ข้อคิดเห็นที่มีประโยชน์ ทำให้หนังสือมีความสมบูรณ์ตามหลักวิชายิ่งขึ้น และขอขอบคุณ คณะพยาบาลศาสตร์ ที่ให้การสนับสนุนการจัดทำหนังสือครั้งนี้

ชนันฐา นาคะ
ดร. พิชัยรัตน์ แสงจันทร์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1 มโนทัศน์ การประเมินสภาพและหลักการพยาบาลผู้ป่วย ที่มีปัญหาทางหู	1
บทที่ 2 มโนทัศน์ การประเมินสภาพและหลักการพยาบาลผู้สูงอายุ ที่มีปัญหาตาที่พบบ่อย	35
บทที่ 3 มโนทัศน์ การประเมินสภาพและหลักการพยาบาลผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุที่มีปัญหาคอและ จมูก ที่พบบ่อย	71
บทที่ 4 มโนทัศน์การพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาาระบบทางเดินอาหาร	87
บทที่ 5 การพยาบาลผู้ป่วยมะเร็งลำไส้ใหญ่และลำไส้ตรง	127
บทที่ 6 การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุที่มีภาวะท้องน้ำดีและถุงน้ำดี อักเสบเฉียบพลัน	155
บทที่ 7 มโนทัศน์การประเมินสภาพหลักการพยาบาลผู้ป่วยที่มี ปัญหาต่อมไทรอยด์	175
บทที่ 8 สถานการณ์ตัวอย่างผู้ใหญ่และผู้สูงอายุที่มีภาวะเบาหวาน	193
บทที่ 9 การพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของต่อมไทรอยด์	217
บทที่ 10 มโนทัศน์การประเมินสภาพและหลักการพยาบาลผู้ป่วย ที่มีปัญหาาระบบโลหิตและภูมิคุ้มกัน	239
บทที่ 11 สถานการณ์ผู้ป่วยมะเร็งเม็ดเลือดขาวและมะเร็งต่อมน้ำเหลือง	259
บทที่ 12 สถานการณ์ผู้ใหญ่และผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยด้วยโรคเอสดี	291
บทที่ 13 การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยด้วยโรคเอส แอล อี	317
บทที่ 14 มโนทัศน์ การประเมินสภาพและหลักการพยาบาลผู้ใหญ่และ ผู้สูงอายุที่มีปัญหาาระบบประสาท	337
บทที่ 15 การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุที่มีปัญหาาระบบประสาท สมองเสื่อม สับสนเฉียบพลันและซึมเศร้า	363

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 2.1 ยากที่ใช้รักษาโรคฉี่หนู การออกฤทธิ์และผลข้างเคียง	57
ตารางที่ 8.1 การแปลผลระดับพลาสมาเกลือโคเลส	200
ตารางที่ 8.2 ชนิด วิธีใช้ และประสิทธิภาพของยาเม็ดลดระดับน้ำตาล	204
ตารางที่ 8.3 ชนิดและคุณสมบัติของอินซูลิน	206
ตารางที่ 11.1 สรุปลักษณะและบทบาทของมะเร็งเม็ดเลือดขาว	264
ตารางที่ 11.2 เปรียบเทียบลักษณะของดื่มน้ำดื่มไฟมา- นอนลดดื่มน้ำดื่มไฟมา	269
ตารางที่ 11.3 แสดงการรักษาของมะเร็งเม็ดเลือดขาวและมะเร็งต่อมน้ำเหลือง	271

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 1.1 ส่วนประกอบต่างๆ ของหูแต่ละชั้น	5
ภาพที่ 1.2 การตรวจการได้ยินโดยใช้ส้อมเสียง (tuning fork)	7
ภาพที่ 1.3 การผ่าตัดประเยื่อแก้วหู (tympanoplasty)	10
ภาพที่ 1.4 การผ่าตัดเจาะเยื่อแก้วหูหรือกับการเจาะใส่ท่อเยื่อแก้วหู (myringotomy with tympanostomy-tubeinsertion)	15
ภาพที่ 1.5 การผ่าตัดโพรงกระดูกมาสตอยด์ (mastoidectomy)	16
ภาพที่ 1.6 การผ่าตัดกระดูกโกลน (stapedectomy)	17
ภาพที่ 2.1 ส่วนประกอบของตา จาก ส่วนประกอบต่างๆ ของดวงตา	38
ภาพที่ 2.2 เส้นทางการไหลของ aqueous humor	40
ภาพที่ 2.3 การวัดสัดส่วนของขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของ cup ต่อ disc (C/D ratio)	41
ภาพที่ 2.4 Snellen chart และ Early Treatment Diabetic Retinopathy Study (ETDRS) Chart	43
ภาพที่ 2.5 การวัดความดันภายในลูกตาด้วย Schiotz tonometer	44
ภาพที่ 2.6 การวัดความดันภายในลูกตาด้วย Goldman applanation tonometry	45
ภาพที่ 2.7 direct ophthalmoscope, From Heine Diagnostic Equipment, in Medi Needs., Retrieved October 12, 2016	46
ภาพที่ 5.1 กายวิภาคของลำไส้ใหญ่	131
ภาพที่ 5.2 การแบ่งระยะของมะเร็งลำไส้ใหญ่ตาม Duke's system เทียบกับ TNMsystem	133
ภาพที่ 5.3 แสดงตำแหน่งของการตัดต่อในการผ่าตัดลำไส้ใหญ่วิธีต่างๆ	139
ภาพที่ 5.4 แสดงการกำหนดตำแหน่งลำไส้เปิดทางหน้าท้องบนกล้ามเนื้อ rectus	146
ภาพที่ 6.1 ตำแหน่งของทลระบายรูปไข่ที่	166
ภาพที่ 7.1 แสดงถึง adrenal cortex และ adrenal medulla	183
ภาพที่ 7.2 แสดงถึงการหลั่งฮอร์โมนจาก hypothalamus มายัง adrenal gland	184

ภาพที่ 11.1 แสดงอาการและอาการแสดงจากผลกระทบทางคลินิก ในระบบต่างๆ จากมะเร็งเม็ดเลือดขาว	256
ภาพที่ 12.1 โครงสร้างของเชื้อเอชไอวี	296

บทที่ 1

มโนทัศน์ การประเมินสภาพ
และหลักการพยาบาลผู้ป่วยที่มี
ปัญหาหูดที่พบบ่อย

บทที่ 1

มโนทัศน์ การประเมินสภาพ และหลักการพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาทางหูที่พบบ่อย

ดร.รัตใจ เวชประสิทธิ์

วัตถุประสงค์

1. อธิบายมโนทัศน์การพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาทางหูได้ถูกต้อง
2. ระบุการประเมินสภาพผู้ป่วยที่มีปัญหาทางหูได้ถูกต้อง
3. อธิบาย สาเหตุ และพยาธิสรีรภาพ และแนวทางการรักษาโรคทางหูที่พบบ่อยได้ถูกต้อง
4. อธิบายผลกระทบต่อแบบแผนสุขภาพของผู้ป่วยที่มีปัญหาทางหูได้ถูกต้อง
5. กำหนดข้อวินิจฉัยการพยาบาลและวางแผนการพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาทางหูที่สำคัญได้ถูกต้อง